

Τετάρτη 4 Νοεμβρίου 2020

5^η Νοεμβρίου: Παγκόσμια Ημέρα Ευαισθητοποίησης για το Τσουνάμι

Η 5^η Νοεμβρίου έχει καθιερωθεί ως Παγκόσμια Ημέρα Ευαισθητοποίησης για το Τσουνάμι (World Tsunami Awareness Day) με το ψήφισμα του 2015 της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών. Η απόφαση αυτή λήφθηκε για να ενημερώσει και να ευαισθητοποιήσει την παγκόσμια κοινότητα και ιδιαίτερα όσους ζουν σε παράκτιες περιοχές για τις καταστροφικές συνέπειες του φυσικού αυτού φαινομένου.

Η επιλογή της συγκεκριμένης ημερομηνίας έγινε με αφορμή μια αληθινή ιστορία που διαδραματίστηκε στην Ιαπωνία, όταν μετά την εκδήλωση σεισμού στις 5 Νοεμβρίου του 1854, ένας αγρότης είδε τη στάθμη της θάλασσας να χαμηλώνει και το νερό να υποχωρεί από την ακτή, αναγνωρίζοντας το ως προειδοποιητικό σημάδι της φύσης για επερχόμενο τσουνάμι. Αμέσως, έβαλε φωτιά στη φυτεία του ρυζιού του, η οποία βρισκόταν σε ύψωμα, έτσι ώστε να τρέξουν οι συγχωριανοί του να βοηθήσουν με το σβήσιμο της φωτιάς και να σωθούν από το επερχόμενο τσουνάμι. Αυτό αποτέλεσε το πρώτο, πρωτόγονο σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης για τσουνάμι.

Το τσουνάμι προκαλεί καταστρεπτικές συνέπειες τόσο στο φυσικό όσο και στο δομημένο περιβάλλον. Είναι χαρακτηριστικό ότι από το 1945 μέχρι σήμερα, είναι περισσότεροι οι άνθρωποι που σκοτώθηκαν από τσουνάμι παρά από σεισμούς. Σχεδόν 260.000 άνθρωποι έχουν χάσει τη ζωή τους από τσουνάμι, από τους οποίους οι 227.000 στο τσουνάμι που εκδηλώθηκε στον Ινδικό Ωκεανό το 2004, και έπληξε 14 χώρες της Ασίας και της Αφρικής.

Ο κίνδυνος γένεσης τσουνάμι στη Μεσόγειο είναι μικρότερος σε σχέση με την περιοχή του Ειρηνικού Ωκεανού, αλλά είναι υπαρκτός. Το μεγαλύτερο ύψος κύματος από τσουνάμι που καταγράφηκε στη Μεσόγειο ήταν 15 μέτρα και έλαβε χώρα στην Αμοργό το 1956, μετά από εκδήλωση του ισχυρού σεισμού μεγέθους 7,5 βαθμών της κλίμακας ρίχτερ. Και οι κυπριακές ακτές έχουν πληγεί στο παρελθόν από τσουνάμι. Ευτυχώς οι πρόσφατοι πρόγονοί μας δεν έχουν βιώσει το φαινόμενο αυτό για να μας μεταφέρουν τις εμπειρίες τους, αλλά υπάρχουν αναφορές που διασώθηκαν μέσα από τους αιώνες και μαρτυρούν ότι καταστροφικά τσουνάμι είχαν πλήξει την Κύπρο στο παρελθόν, προκαλώντας θανάτους και καταστροφές στις τότε παραθαλάσσιες πόλεις και λιμάνια της.

Στην περιοχή του Βόρειου Ατλαντικού και της Μεσογείου λειτουργούν σήμερα τέσσερα πιστοποιημένα κέντρα για προειδοποίηση και ενημέρωση για τσουνάμι, σε Ιταλία, Γαλλία, Τουρκία και Ελλάδα. Σε περίπτωση ανίχνευσης γένεσης τσουνάμι από τα κέντρα αυτά, αποστέλλονται αυτόματες προειδοποιήσεις στα κράτη-μέλη του συστήματος. Οι ειδοποιήσεις αυτές λαμβάνονται από τους φορείς πολιτικής προστασίας, οι οποίοι ενεργοποιούν τα εθνικά σχέδια αντιμετώπισης φυσικών καταστροφών. Στο πλαίσιο της λειτουργίας του συστήματος αυτού, το Σεισμολογικό Δίκτυο του Τμήματος Γεωλογικής Επισκόπησης παρέχει, σε πραγματικό χρόνο, συνεχή σεισμολογικά δεδομένα στα πιστοποιημένα κέντρα προειδοποίησης Ελλάδας και Ιταλίας, ενώ η Πολιτική Άμυνα της Κύπρου λαμβάνει μηνύματα προειδοποίησης από τα δύο αυτά κέντρα.

Με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Ευαισθητοποίησης για το Τσουνάμι, υπενθυμίζεται ότι ο καθένας θα πρέπει να μπορεί να αναγνωρίσει την παρουσία των φυσικών ενδείξεων για τσουνάμι, όπως ένας ισχυρός σεισμός ή/και ταχεία αλλαγή στη στάθμη της θάλασσας, έτσι ώστε να πάρει τα απαραίτητα μέτρα προφύλαξης. Ακολουθούν σύνδεσμοι με σχετικό οπτικοακουστικό υλικό:

- <https://www.youtube.com/watch?v=AtllROpEbC8> (World Tsunami Awareness Day 2020, United Nations Office for Disaster Risk Reduction)
- <https://www.youtube.com/watch?v=8K9GGJSqeGA> (World Tsunami Awareness Day, United Nations Office for Disaster Risk Reduction)
- <http://www.moa.gov.cy/moa/gsd/gsd.nsf/All/3F1769B5419891D5C22586150028EAFD?OpenDocument> (Άρθρο με θέμα «Ο κίνδυνος από τσουνάμι στην Κύπρο» – Δρ Σουλβάνα Πηλείδου, Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης)